

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bosek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Grzegorz Żmij

z odwołania M. H. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z 18 września 2018 r. nr [...] w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256, na skutek wniosku odwołującego się o udzielenie zabezpieczenia, z udziałem W. E. O. oraz Krajowej Rady Sądownictwa, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 27 marca 2019 r.

odrzuca wniosek.

UZASADNIENIE

Uchwałą z 18 września 2018 r., nr [...] w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256, Krajowa Rada Sądownictwa (dalej jako „KRS”) przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie Pani W. E. O. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. oraz zdecydowała się nie przedstawić wniosku o powołanie M. H. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. (k. 1-5). W uzasadnieniu podano, że Krajowa Rada Sądownictwa, uwzględniając stanowisko zespołu członków, opinie wizytatorów, opinię Kolegium

Sądu Okręgowego w P. oraz stanowisko Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Okręgu [...] 20 czerwca 2018 r., zgodnie z którym kandydaci uzyskali odpowiednio: M. H. 48 głosów „za”, 3 głosy „przeciw” i 0 głosów „wstrzymujących się”; W. E. O. 49 głosów „za”, 1 głos „przeciw” i 1 głos „wstrzymujący się”, uznała, że M. H. nie wypełnia w wystarczającym stopniu, ocenianych łącznie, kryteriów wyboru wymienionych w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KRS.

M. H. wniósł od tej uchwały odwołanie, a także na podstawie art. 44 ust. 3 ustawy o KRS w zw. z art. 388 § 1 i § 4 k.p.c. wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia o uchylenie uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 18 września 2018 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na dwa stanowiska sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256 poprzez wstrzymanie jej wykonania (względnie skuteczności) do czasu rozpoznania przez Sąd Najwyższy odwołania od tej uchwały.

W. O. w odpowiedzi na odwołanie (k. 38-43) wniosła o odrzucenie odwołania w części dotyczącej pkt 1 uchwały KRS oraz o odrzucenie wniosku o zabezpieczenie w części dotyczącej pkt. 1 uchwały. Co do pozostałej części wniosku o zabezpieczenie nie zajęła stanowiska, pozostawiając ocenę ich zasadności do uznania Sądu Najwyższego.

Krajowa Rada Sądownictwa w odpowiedzi na odwołanie (k. 45-54) wniosła o jego oddalenie, zaznaczając, że w sytuacji gdy w postępowaniu nominacyjnym dotyczącym dwóch wolnych stanowisk sędziowskich bierze udział dwóch kandydatów, a zatem liczba kandydatów jest taka sama jak liczba wolnych stanowisk skarżący nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu uchwały w części dotyczącej drugiego uczestnika postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek podlega odrzuceniu.

Zabezpieczenia na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego można udzielić zasadniczo w sprawach cywilnych. W sprawach publicznych udzielenie zabezpieczenia jest możliwe wyjątkowo na podstawie i w granicach

wyznaczonych przez przepis prawa publicznego określający szczegółowo podmiot upoważniony do udzielenia zabezpieczenia, jego formę oraz zakres. Ogólne odesłanie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego nie uzasadnia zastosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym (por. postanowienie pełnego składu TK z 22 lutego 2006 r., K 4/06; postanowienie TK z 24 października 2001 r., SK 28/01).

Stosunek prawny łączący sędziego z Państwem (mandat sędziowski) ma charakter publicznoprawny. Jego nawiązanie i wygaśnięcie należy wyłącznie do kompetencji wskazanych w przepisach organów państwa. Sprawa mandatu sędziego nie jest sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c., ani w znaczeniu materialnym, ani formalnym. Dopuszczalność drogi sądowej do dochodzenia roszczeń ze stosunku służbowego sędziego, którą dopuszczono w orzecznictwie, nie oznacza automatycznie dopuszczalności drogi sądowej także dla drugiego z tych stosunków (postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2009 r., I CSK 16/09). Najważniejszym elementem statusu prawnego sędziów jest publicznoprawny stosunek udziału w sprawowaniu władzy sądowniczej, co zgodnie z konstytucyjną zasadą trójpodziału i wzajemnej równowagi władzy państwowej (art. 10 Konstytucji RP) sprzeciwia się traktowaniu go w kategoriach z zakresu administracji publicznej albo w kategoriach stosunku cywilnego czy służbowego (postanowienie NSA z 7 grudnia 2017 r., I OSK 857/17).

Ustawa o KRS w ogóle nie zawiera przepisu upoważniającego Sąd Najwyższy do udzielania zabezpieczenia; nie określa przesłanek ewentualnego udzielenia zabezpieczenia, ani jego formy, ani zakresu. Przeciwnie, brzmienie art. 44 ust. 3 ustawy o KRS rozstrzyga, że do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1360 z późn. zm.) o skardze kasacyjnej. Wynika z tego jednoznacznie, że Sąd Najwyższy w sprawach z odwołania od uchwał KRS nie stosuje art. 388 k.p.c.

Z uwagi na brzmienie ustawy o KRS, publicznoprawną naturę stosunków łączących podmioty postępowania nominacyjnego przed KRS, publicznoprawny charakter spraw rozstrzyganych przez KRS oraz szczególny charakter postępowania z odwołania od uchwały KRS do Sądu Najwyższego, brak podstaw

prawnych do udzielenia zabezpieczenia na podstawie art. 388 k.p.c.

Na marginesie tylko można odnotować, że odwołujący się nie ma interesu prawnego w żądaniu udzielenia zabezpieczenia, a obiektywne istnienie interesu prawnego i pokrzywdzenia skarżącego orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13).

Po pierwsze, zaskarżona uchwała KRS nie jest prawomocna w zakresie objętym odwołaniem, nie podlega więc wykonaniu ani nie jest celowe wstrzymywanie jej skuteczności (art. 43 ustawy o KRS). Z samego brzmienia przepisu art. 43 ust. 1 ustawy o KRS wynika, że wniesienie odwołania przez kandydata na urząd sędziego wstrzymuje uprawnienie się uchwały co wyklucza przedstawienie przez KRS wniosku o powołanie sędziego przez Prezydenta RP. Zatem wniosek o udzielenie zabezpieczenia przez wstrzymanie jej wykonania (względnie skuteczności) do czasu rozpoznania odwołania przez Sąd Najwyższy nie jest dopuszczalny.

Po drugie, odwołujący się nie ma interesu w żądaniu udzielenia zabezpieczenia w części dotyczącej uczestniczki W. O. (pkt 1 uchwały), ponieważ ogłoszenie w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 256, dotyczyło dwóch stanowisk na sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w M. a do konkursu zgłosiło się dwóch kandydatów. Skoro więc uchwała KRS w punkcie 1 nie dotyczy interesu skarżącego, tym samym niekorzystna dla skarżącego różnica między zgłoszonym przez skarżącego żądaniem a treścią rozstrzygnięcia materializuje się jedynie w pkt 2 uchwały.

Z powyższych względów orzeczono, jak w sentencji.